Автор: МІРКЕМЕЛ АЙНҰР МҰРАТҚЫЗЫ
Пән: Қазақ әдебиеті
Сынып: 8-сынып
Бөлім: Махаббат және абырой
Тақырып: "Ұшқан ұя" повесінің жанрлық ерекшелігі

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, прологтарды анықтау;
Сабақтың мақсаты:	Оқушылардың барлығы істей алады: әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, прологтарды анықтай алады Көпшілігі істей алады: әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, прологтарды анықтап, талдай алады Кейбіреуі істей алады: шығарма жанрына баға бере алады
Тілдік мақсаттар:	Дағдыларды дамыту: жеке, жұпта, топта жұмыс жасау, мақал-мәтелдер, терминдер мен неологизмдердің мағынасын түсіну, қойылған сұраққа толық жауап беру, диалог құрастыру, мәтіннен жаңа сөздер мен сөз тіркестерін таба алу, мәтінге қатысты өз ойын айта алу. Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер: жанр, сюжет, эпилог, пролог
Күтілетін нәтиже:	Оқушылар шығарманың жанрын талдай алады
Бағалау критерийлері:	әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, прологтарды анықтй алады
Құндылықтарды дарыту:	Өзіне және өзгелерге құрмет мұғалім мен оқушылардың бір-бірімен амандасуында, сыпайы, ойын ашық білдіріп, тыңдауда, сабақты уақытында бастап, аяқтауда, тапсырмаларды нұсқалық бойынша толық орындауда, бір-біріне қолдау көрсетуінде көрініс табады. Патриотизм мен азаматтық жауапкершілік уақытты пайдамен өткізу қажеттігін түсіну арқылы жүзеге асырылады. Өмір бойы оқу қағидасы ақпаратты өздігінен табу, сабақ мақсатын білуде, кері байланыс беруде, рефлексия жасауда, алған білімінің практикалық мәнін түсінуде көрініс табады.
АКТ-ны қолдану дағдылары:	PowerPoint таныстырылымы. Bilimland.kz
Пәнаралық байланыс:	Қазақстан тарихы
Бастапқы білім:	Өмірі мен шығармашылығымен таныс

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	**Жоспарланған іс-әрекет**	**Ресурстар**
Сабақтың басы	1.Ұйымдастыру кезеңі 2. Үй тапсырмасы Қызығушылықты ояту үшін миға шабуыл. Ой қозғау «ББҮ» парақшасы. Тақырып төңірегінде не білетінін не білгісі келетінін жазады. Білемін Білгім келеді Үйрендім Оқу мақсатымен танысады; Жетістік критерийлерін болжайды; Жетістік критерийлерімен танысады.	

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың ортасы	Білу, түсіну «3W». Берілген сұрақтарға дәлелді түрде жауап беріп, Б.Момышұлының өмірі мен шығармашылығы туралы кестенітолытырыңдар. Кім Қашан? Қандай? халық қаһарманы, қазақтың көрнектіжазушысы, гвардия полковнигі Бауыржан Момышұлы – халық қаһарманы,қазақтың көрнекті жазушысы. Ол 1910 жылы Жамбыл облысының Жуалы ауданындағы Көлбастау деген жерде туған. Бауыржан Момышұлы жеті жылдық мектепті бітіргеннен кейін біраз уақыт мұғалім болған. Сонда жүргенде кезекті әскери міндетін өтеуге шақырылып, онда бір жарым жыл жүріп, командир атағын алады. 1941 жылы Ұлы Отан соғысы басталысымен, Бауыржан Момышұлы генерал-майор И.В. Панфиловтың басшылығымен Алматы маңында жаңадан жасақталған 316 атқыштар дивизиясының құрамында майданға аттанады. Ол батальон, полк командирі қызметтерін атқарады. Соғыстың соңғы жылдарында гвардиялық диви зияны басқарады. «Қазақфильм» киностудиясы «Ел басына күн туса» (1967) көркемфильмін түсірді. Москва академиялық драма театры Момышұлы туралы «Волоко ламск тасжолы» спектаклін қойды. «Офицердің күнделігі» (1952), «Бір түннің тарихы» (1954, орыс тілінде), «Біздің семья» (1956, орыс тілінде) атты алғашқы кітаптары сол тұста жарық көрді. Момышұлы еңбектерін 109 орыс-қазақ тілдерінде бірдей жазды. Мұнымен қатар «Жауынгердің тұлғасы» (1958), «Майдан» (1961), «Майдандағы кездесулер» (1962, орыс тілінде), «Генерал Панфилов» (1963, қазақ тілінде – 1966), «Төлеген Тоқтаров» (1965), «Куба әсерлері» (1965), «Ел басына күн туса» (1970), «Ұшқан ұя» (1975), «Адам қайраты» (1981) т.б. кітаптары жарық көрді. Шығармалары бірнеше шетел тілдеріне аударылды. Бауыржан Момышұлының 30 томдық шығармалар жинағы басылған. Дескриптор: 1.Кім екенін анықтайды 2.Қашан туғанын, қашан соғысқа аттанғанын анықтайды 3. Қандай шығармалары бар екенін анықтайды 4. Ойын фактімен дәлелдейді «Сөз мағынасы». Шығарма туралы қысқаша түсінікті тыңдаңдар. «Ұшқан ұя» сөзінің мағынасын анықтаңдар «Bilimland.kz» Дескриптор: 1.Шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтайды 2.Тіркестің мағынасын анықтайды Қолдану, талдау. Бірінші, екінші бөлімді мұқият оқыңдар. Төмендегі сұрақтарға жауап беріңдер. «Сұрақтар топтамасы». Менің бабам Имаш мың да тоғыз жүз он бірінші жылы тоқсан жасында дүние салған. Орта бойлы, орақ мұрын, от жанарлы сол шымыр шалдың төртінші перзенті менің әкем Момыналы екен. Оны жұрт Момыш деп кеткен. Әжемнің аты Қызтумас еді. Қартайғанда сары кемпір атанған. Жарықтық, аса ажарлы, ақ дидарлы кісі екен. Ондай ару ол кезде ел ара сында некен-саяқ. «Ұл біткеннің бәрі қазанның түп күйесіндей әкесіне тартып қара болды, қыз жағы өзіме тартып аққұбаша ажарлы шықты» деп отыратын еді, жарықтық. Әжем өзінің ұлдарына өңшең аққұбаша аруларды айттыруға ынтық болған. Соның кесірінен менің әкем Момыш отыз үш жасына дейін салт басты, сабау қамшылы жүріпті. Әкем содан айтыс қуып, әндетіп жүре-жүре отыз үш жасында Байтана руынан Әбдірахманның Рәзия атты қызына үйленіпті. Ол менің шешем еді. Ол кісі мен үш жасқа толар-толмаста қайтыс болған. Анамның қандай кісі болғанын тек әжем мен әкемнің әңгімелерінен ғана білемін. Қайран әжем өле-өлгенше Рәзия келіннің қазасына қайғырып өтті. Мезгіл-мезгіл тоқаш қуырып, ас пісіріп, келіннің аруағына бағыштап құран оқытар еді. – Жатқан жерің жаннат болсын, маңдайыма сыймай кеткен періштем Рәзия, – деп өзінен-өзі отырып, көзіне жас алып қайғыратын. Сөйтіп, Рәзиядан қалған немерелерінің басынан сипап, маңдайымыздан сүйетін. Рәзияның тұңғышы Үбіш, онан кейінгілер Үбиан, Сәлима, Әлима кілең қыз бала болады. Момыш әкемнің айтуынша, мен мың да тоғыз жүз оныншы жылдың қысында, ескіше декабрьдің жиырма төртінде туыппын. Әкем ол күні Әулиеата шаһарында екен. Мен туған соң Имаш бабам жан-жаққа кісі шаптырып, әкеме де хабаршы жіберіпті. Дескриптор: 1.Бауыржанның әжесі қалай суреттелген? 2. Әкесі мен анасының қосылуын сипаттап бер 3. Момыштың ұлы дүниеге келгенде, ауыл қалай қуанған? 4.Батаның мәнісі қандай? 5.Атасының немересін қолына алғаны қалай сипатталады? Сәйкестендіру.Білімлэнд.Сөйлемдердің сәйкес жалғасын тауып, Бауыржан туылған кезде Имаш бабасының берген батасын қалпына келтіріңіз. 1) Ата тілегі оң еді А) Шырағы болсын құлыным 2) Алатаудың қыраны мол еді В) Бұлағы болсын құлыным 3) Қойнауы суға мол еді С) Сыңары болсын құлыным 4) Бұл жер батырлар төрі еді Д) Қырағы болсын құлыным 5) Елінің тілегі зор еді Е) Құмары болсын құлыным Жинақтау, бағалау. «Еркін жазба». Шығарманың повесть екенін дәлелдеңдер. Дескриптор. 1.Повестьке қысқаша анықтама береді 2. Жанрлық ерекшеліктерін талдайды 3. ШЫғарманың повесть екеніне 4 мысал	

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың соңы	Аяқ іздері. Кері байланыс. Аяқталмаған сөйлем. Бүгін ... өттік. Мен ... түсіндім Есімде .... қалды. ... сұрағым бар Үй жұмысы. Мазмұндау. Бір батаны жаттап келу	
Рефлексия	Аяқталмаған сөйлем.	